

Vprašanja za delo z učbenikom

Predmet: zgodovina

Razred: 8.

Učitelj: Miran Kač

Kazalo

Vprašanja za delo z učbenikom	1
Meje znanega sveta se razširijo	3
Kakšno je bilo življenje v Evropi na prehodu v zgodnji novi vek.....	3
Zakaj so se Evropejci odpravili v oddaljeni svet.....	3
Kakšne so bile posledice geografskih odkritij	3
Kako je svetovna trgovina vplivala na svet	3
Kako sta Evropo spremenila humanizem in renesansa	4
Nov pogled na svet in človeka	4
Kulturno in znanstveno ustvarjanje v slovenskih deželah.....	4
Spremenjena politična in verska podoba Evrope	4
Reformacija.....	4
Zakaj je imela reformacija na Slovenskem velik pomen.....	5
Kako so verske vojne prizadele Evropo	5
Kako je Osmansko cesarstvo vplivalo na Evropo	5
Življenje v Osmanskem cesarstvu.....	5
Kakšne so bile posledice turških vpadov na Slovenskem	6
Kmečki upori	6
Kako so Evropi vladali absolutisti.....	6
Drugačen razvoj na Nizozemskem in v Angliji	6
Kako so želeli razsvetljenci spremeniti svet	6
Kako se je reformirala habsburška monarhija	7
Ali so reforme v slovenskih deželah uspele.....	7
Kako so razsvetljenske ideje vplivale na nastanek ZDA	7
Zakaj je v Franciji leta 1789 izbruhnila revolucija	7
Kako je revolucija spremenila Francijo	7
Kako je Napoleon ustvaril evropski imperij.....	8
Tri Napoleonove usodne napake	8
Kako je francoska revolucija odmevala v slovenskih deželah.....	8
Lov na Čarovnice	8
Barok.....	8
Janez Vajkard Valvasor.....	9
Kako je dunajski kongres preuredil Evropo	9
Leto 1848 – leto revolucij.....	9
Pomlad narodov v Evropi	9
Uspehi in neuspehi nacionalnih gibanj v 19. stoletju	10
Kako se je utrjevala demokracija	10
ZDA, Rusija in Daljni vzhod	10
Leto 1848 in Slovenci	10

Kako se je okrepilo politično delovanje Slovencev	11
Uspehi slovenskega naroda na prelomu 19. stoletja.....	11
Kaj je bilo značilno za zgodnji kapitalizem	11
Kdaj se kje v Evropi začela industrijska revolucija.....	11
Kako se je industrializacija razširila po svetu	12
Kako se je industrijska revolucija spremenila življenje ljudi	12
Kako je imperializem spremenil podobo sveta	12
Kdaj se je industrijska revolucija pojavila na Slovenskem	12
Kdaj je industrijski razvoj vplival na slovenske dežele	13
Prve kapitalistične velesile	13
Izumi, ki so spremenili življenje ljudi	13
Življenje v 19. stoletju	13
Kako je potekal boj za pravice delavcev in žensk.....	13
Kultura in umetnost v 19. stoletju	13

Meje znanega sveta se razširijo

Kakšno je bilo življenje v Evropi na prehodu v zgodnji novi vek

1. Kako so srednjeveški pisci delili takratno družbo (3)?
2. Razčleni bistvo fevdalne ureditve in fevdalnih odnosov (5).
3. Razčleni, zakaj je srednjeveška Evropa v 14. stoletju zašla v
4. krizo(5).
5. Imenuj področja sveta, ki so jih učeni Evropejci poznali v srednjem veku (2).
6. Primerjaj potovanja dveh popotnikov, ki sta Evropejcem razširila obzorja znanega sveta (4).

Zakaj so se Evropejci odpravili v oddaljeni svet

1. Zakaj so začeli trgovci iz zahodne Evrope iskati pomorsko pot v Azijo? – 3
2. Naštej izume, ki so omogočili raziskovanja. - 2
3. Razčleni potovanja najpomembnejših pomorščakov in njihove dosežke. - 5
4. Primerjaj uspehe Portugalcev in Špancev pri odkrivanju sveta. - 4
5. Razčleni napetosti med Kastiljo in Portugalsko. - 5

Kakšne so bile posledice geografskih odkritij

1. Imenuj države ameriških staroselcev, ki so jih uničili španski osvajalci. – 2
2. Imenuj dobrine, ki sta si jih izmenjala Stari in Novi svet. - 3
3. Primerjaj uničenje azteškega in inkovskega imperija. - 4
4. Razčleni odnos Evropejcev do ameriških staroselcev. - 5

Kako je svetovna trgovina vplivala na svet

1. Imenuj države, ki so prevladovale v svetovni trgovini v 16. stoletju in katere so postale najmočnejše trgovske sile v 17. stoletju. – 2
2. Opiši življenje afriških sužnjev v Ameriki.- 3
3. Primerjaj narodnostno sestavo Amerike pred odkritji in po odkritjih. - 4
4. Razčleni pojem kapitalizma. - 5
5. Razčleni posledice trgovine s sužnji. - 5

Kako sta Evropo spremenila humanizem in renesansa

1. Kaj je humanizem? – 2
2. Kaj je renesansa? – 2
3. Imenuj pomembne znanstvenike 16. Stoletja in opiši njihova dognanja. – 3
4. Imenuj izumitelja tiska s premičnimi šablonami in opiši posledice izuma tiska. – 3
5. Primerjaj geocentrični in heliocentrični sistem. – 4
6. Razčleni vpliv humanizma na znanost in umetnost. - 5

Nov pogled na svet in človeka

1. Kje sta se rodila humanizem in renesansa? - 2
2. Kdo je podpiral razvoj umetnosti na Apeninskem polotoku? – 3
3. Imenuj pomembne renesančne umetnike in opiši njihova dela. – 4
4. Imenuj pomembne humaniste in umetnike iz severne polovice Evrope in analiziraj njihova dela.- 5

Kulturno in znanstveno ustvarjanje v slovenskih deželah

1. Katera samostojna cerkvena upravna enota je bila ustanovljena leta 1461 v Ljubljani? – 2
2. Opiši šolstvo na Slovenskem v dobi humanizma. – 3
3. Imenuj pomembne humaniste v slovenskih deželah in opiši njihovo delovanje. – 4
4. Razčleni pomen humanizma in renesanse za slovenski prostor. - 5

Spremenjena politična in verska podoba Evrope

Reformacija

1. Navedi poglobitve zahteve Martina Luthra. – 2
2. Zapiši, kaj je določal augsburški verski mir. – 3
3. Primerjaj različne oblike reformacije po Evropi. – 4
4. Razčleni vzroke in posledice reformacije po Evropi. - 5

Zakaj je imela reformacija na Slovenskem velik pomen

1. Imenuj najpomembnejšega slovenskega reformatorja in njegovo najpomembnejše delo. – 2
2. Imenuj najpomembnejše slovenske reformatorje in njihova dela. – 3
3. Primerjaj razširjenost reformacije med posameznimi sloji prebivalstva na Slovenskem. – 4
4. Razčleni pojav reformacije na Slovenskem in njen pomen ter vzroke za njen zaton. – 5
5. Razčleni delovanje protireformacije in njene posledice. - 5

Kako so verske vojne prizadele Evropo

1. Imenuj smeri krščanske vere v Evropi in zapiši, kje je posamezna smer prevladovala. – 2
2. Kaj so sklenili visoki cerkveni dostojanstveniki na tridentskem koncilu? - 3.
3. Razčleni vlogo inkvizicije v protireformaciji. - 4
4. Razčleni vzroke in posledice tridesetletne vojne. – 5
5. Kaj je določila vestfalska mirovna pogodba? - 3

Kako je Osmansko cesarstvo vplivalo na Evropo

1. Kje in kdaj je nastala prva turška država? – 2
2. Opiši potek širjenja Osmanskega cesarstva. – 3
3. Razčleni vzroke za vzpon Osmanskega cesarstva in opiši zaustavitev turškega prodiranja v Evropo. – 4
4. Razčleni posledice turških osvajanj v Evropi. – 5

Življenje v Osmanskem cesarstvu

1. Kako se je imenoval vladar Osmanskega cesarstva. – 2
2. Opiši organizacijo vojske v Osmanskem cesarstvu. – 3
3. Primerjaj življenje muslimanov, kristjanov in judov v Otomanskem imperiju. – 4
4. Razčleni organizacijo oblasti v Osmanskem cesarstvu. – 5
5. Razčleni delitev družbe v Otomanskem imperiju. – 5
6. Navedi dosežke osmanske kulture. – 3

Kakšne so bile posledice turških vpadov na Slovenskem

1. Kaj so turški vpadi. – 2
2. Opiši potek in smeri turških vpadov na Kranjsko. – 3
3. Primerjaj življenje podložnikov in Uskokov na Kranjskem. – 4
4. Razčleni obrambno organizacijo proti turškim vpadom. – 5

Kmečki upori

1. Navedi vzroke za kmečke upore. – 2
2. Navedi vzroke za poraze puntarjev. – 3
3. Primerjaj zahteve puntarjev ob velikem slovenskem kmečkem uporu leta 1515 in hrvaško – slovenskem uporu leta 1573. – 4
4. Strni skupne značilnosti kmečkih uporov na Slovenskem. – 5

Kako so Evropi vladali absolutisti

1. Navedi evropske države, kjer so v novem veku vladali absolutisti. – 2
2. Navedi značilnosti absolutističnega vladanja. – 3
3. Primerjaj centralizirano absolutistično kraljevino s srednjeveško državo. – 4
4. Razčleni ukrepe absolutističnih vladarjev za povečanje dohodkov v državno blagajno in pojem merkantilizma. – 5
5. Razčleni vladavino Sončnega kralja. - 5

Drugačen razvoj na Nizozemskem in v Angliji

1. Katere nadoblasti so se otresli Nizozemci v drugi polovici 16. stoletja. – 2
2. Zakaj se je začela nizozemska vojna za neodvisnost. – 3
3. Razčleni vzroke za državljansko vojno v Angliji sredi 17. stoletja in njene posledice. – 5
4. Razčleni vsebino deklaracije o pravicah, ki jo je moral podpisati angleški kralj Viljem III. Oranski.

Kako so želeli razsvetljenci spremeniti svet

1. Kakšno znanstveno proučevanje se je uveljavilo v 16. In 17. Stoletju? – 2
2. Kaj je racionalizem? – 3
3. Navedi zahteve razsvetljencev. – 3
4. Primerjaj ideje treh francoskih razsvetljenih filozofov: Voltaira, Rousseauja in Montesquieja. – 4
5. Razčleni vpliv razsvetljenstva na razsvetljene absolutiste. - 5

Kako se je reformirala habsburška monarhija

1. Navedi absolutistična vladarja, ki sta izpeljala reforme v habsburški monarhiji. – 2
2. Navedi najpomembnejše reforme s področja davkov, uprave, šolstva, sodstva, vojske, Cerkve in gospodarstva.- 3
3. Primerjaj pojma robotniški in nevoljniški patent. – 4
4. Razčleni pojem fiziokratizma. - 5
5. Razčleni vzroke za izvedbo reform in njihove posledice. - 5

Ali so reforme v slovenskih deželah uspele

1. S katero dejavnostjo se je preživljala večina prebivalstva na Slovenskem v 18. stoletju? – 2
2. Opiši osnovno šolo po reformi Marije Terezije in delovanje Blaža Kumerdeja. – 3
3. Primerjaj položaj slovenskih kmetov pred reformami in po njih. – 4
4. Razčleni pomen Zoisovega kroga za narodni preporod. - 5

Kako so razsvetljenske ideje vplivale na nastanek ZDA

1. S katerim dokumentom so nastale ZDA. - 2
2. Opiši odnose med Anglijo in 13. kolonijami na vzhodu Severne Amerike. - 3
3. Primerjaj tri veje oblasti v ZDA. - 4
4. Razčleni vzroke za osvobodilno vojno in nastanek ZDA. - 5

Zakaj je v Franciji leta 1789 izbruhnila revolucija

1. S katerim dogodkom se je začela francoska revolucija? - 2
2. Opiši vladavino kralja Ludvika XVI. - 3
3. Primerjaj tri stanove francoske družbe v 18. stoletju. - 4
4. Razčleni vzroke za gospodarsko krizo v Franciji. – 5
5. Razčleni potek zasedanja stanov spomladi 1789 v Parizu in začetek revolucije 14. Julija 1789. - 5

Kako je revolucija spremenila Francijo

1. Za katere ideje so se zavzemali poslanci narodne skupščine? - 2
2. Katere sklepe je sprejela narodna skupščina avgusta 1789 ? - 3
3. Primerjaj določbe deklaracije o pravicah človeka in državljana in zahteve razsvetljenih filozofov. - 4
4. Razčleni vzroke za gospodarsko krizo v Franciji. – 5
5. Razčleni prihod jakobincev na oblast in njihovo vladavino. – 5
6. Razčleni posledice francoske revolucije. - 5

Kako je Napoleon ustvaril evropski imperij

1. Imenuj države, ki so sestavljale koalicijo proti Napoleonu. – 2
2. Navedi poglobitve določbe Napoleonove ustave. - 3
3. Primerjaj politično sliko Evrope pred prvo koalicijsko vojno in po drugi koalicijski vojni. - 4
4. Razčleni Napoleonov vzpon na oblast in posledice treh koalicijskih vojn. - 5

Tri Napoleonove usodne napake

1. Kaj je celinska zapora? – 2
2. Opiši bojevanje na Pirenejskem polotoku. - 3
3. Razčleni Napoleonov pohod v Rusijo. – 4
4. Razčleni Napoleonov konec. - 5

Kako je francoska revolucija odmevala v slovenskih deželah

1. Kateri sloj prebivalstva se je na Slovenskem zavzemal za ideje francoske revolucije? – 2
2. Imenuj pokrajine, ki so bile vključene v Ilirske province. - 3
3. Razčleni vzroke za ustanovitev Ilirskih provinc. - 4
4. Razčleni posledice francoske oblasti na Slovenskem. - 5

Lov na Čarovnice

1. Kakšna kazen je doletela čarovnice?– 2
2. Zakaj so v srednjem veku verjeli v čarovnice? - 3
3. Primerjaj lov na čarovnice v preteklosti in danes. - 4
4. Razčleni vzroke za lov na čarovnice. - 5

Barok

1. Navede, kaj je barok? – 2
2. Opiše značilnosti baročnega sloga. - 3
3. Primerja pojma Academia Operosorum Labacensium in Academia Phiharmoniorum. - 4
4. Razčleni razširjenost baročnega sloga na Slovenskem. - 5

Janez Vajkard Valvasor

1. Kako se imenuje najpomembnejše delo Janeza Vajkarda Valvasorja? – 2
2. Opiši življenje Janeza Vajkarda Valvasorja. - 3
3. Razčleni Vajkardove zapise o prometu na Kranjskem. – 4
4. Razčleni Vajkardove zapise o naravnih značilnostih in posebnostih dežele Kranjske. – 5

Kako je dunajski kongres preuredil Evropo

1. Kaj je bil namen dunajskega kongresa? - 2
2. Opiši spremembe na zemljevidu Evrope, ki so jih načrtali na kongresu. – 3
3. Razčleni načelo legitimnosti. – 4
4. Razčleni vzroke za ustanovitev svete alianse, pristaše in nasprotnike ter njeno delovanje. - 5

Leto 1848 – leto revolucij

1. Kaj je značilno za konservativne nazore? – 2
2. Naštej vzroke za val revolucij leta 1848. - 3
3. Primerjaj liberalno in nacionalno gibanje. – 4
4. Kaj je zemljiška odveza? - 3
5. Razčleni potek revolucije v avstrijskem cesarstvu. - 5

Pomlad narodov v Evropi

1. Zakaj imenujemo revolucionarno vrenje leta 1848 pomlad narodov. – 2
2. Opiši zahteve evropskih narodov leta 1848 – 3
3. Primerjaj zahteve Nemcev, Italijanov, Madžarov in Hrvatov
4. Primerjaj zahteve nemškega parlamenta v Frankfurtu in vseslovenskega kongresa v Pragi. – 4
5. Razčleni potek pojav nacionalizma in posledice pomladi narodov. – 5

Uspehi in neuspehi nacionalnih gibanj v 19. stoletju

1. Navede dve Evropski državi, ki sta nastali z združevanjem manjših držav . – 2
2. Opiše politično stanje na Apeninskem polotoku pred združitvijo. - 3
3. Primerja združevanje Italije in Nemčije. - 4
4. Razčleni nastanek Avstro – Ogrske in pojem dualizma. – 5
5. Razčleni problematiko narodnostnih vprašanj v Avstro-Ogrski. - 5

Kako se je utrjevala demokracija

1. Navede, kaj je parlamentarizem . – 2
2. Opiše politične pravice žensk v 19. stoletju. - 3
3. Primerja konservativne, liberalne, socialdemokratske in komunistične stranke. - 4
4. Razčleni demokratizacijo po Evropi v 19. stoletju. – 5

ZDA, Rusija in Daljni vzhod

1. Opiše širitev ZDA na zahod – 3
2. Primerja severne in južne države ZDA. - 4
3. Razčleni potek državljanske vojne v ZDA. – 5
4. Razčleni politični in gospodarski položaj v Rusiji in carjevo oblast. – 5
5. Primerja modernizacijo Japonske in Kitajske. – 4

Leto 1848 in Slovenci

1. Opiše pojem je narodna zavest. – 2
2. Opiše položaj Slovencev v prvi polovici 19. stoletja. - 3
3. Primerja konservativni in liberalno-demokratski tabor slovenskih izobražencev. – 4
4. Razčleni potek revolucije leta 1848 na Slovenskem in zakon o zemljiški odvezi. - 5
5. Razčleni prvi slovenski politični program Zedinjena Slovenija. – 5
6. Primerja politični, šolski in kulturni položaj na Slovenskem v obdobju Bachovega absolutizma. - 4

Kako se je okrepilo politično delovanje Slovencev

1. Navede, kdaj se je razmahnilo politično delovanje med Slovenci. – 2
2. Opiše delovanje društev na Slovenskem. - 3
3. Primerja čitalnice in tabore. – 4
4. Primerja mladoslovence in staroslovence. - 4
5. Razčleni delovanje in značilnosti prvih političnih strank na Slovenskem – 5
6. Primerja pojme trializem, neoilirizem in preporodovci.
7. Razčleni politične načrte Slovencev ob prelomu stoletja.

Uspehi slovenskega naroda na prelomu 19. stoletja

1. Navede dosežke Slovencev na prelomu 19. stoletja. – 2
2. Opiše proces germanizacije. - 3
3. Primerja položaj Slovencev na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem. – 4
4. Razčleni širjenje šol na Slovenskem – 5
5. Opiše uspehe slovenske znanosti na prelomu stoletja.

Kaj je bilo značilno za zgodnji kapitalizem

1. Navede, kaj je kapitalizem. - 2
2. Opiše potek trikotne trgovine. - 3
3. Primerja ideje škotskega profesorja Adama Smitha in deje filozofa in ekonomista Johna Stuarta. – 4
4. Razčleni pojem liberalni kapitalizem. – 5

Kdaj se kje v Evropi začela industrijska revolucija

1. Navede, kaj je industrijska revolucija. - 2
2. Opiše izume, ki so pomenili začetek industrijske revolucije. - 3
3. Primerja proizvodnjo pred izumom parnega stroja in potem. – 4
4. Razčleni vzroke za začetek industrijske revolucije v Angliji. – 5
5. Razčleni pomen železnice pri širjenju industrije. – 5
6. Opiše novosti v izrabi energije v drugi polovici 19. stoletja. – 3
7. Razčleni pojem znanstveno-tehnična revolucija. – 5
8. Primerja izume v drugi polovici 19. Stoletja in v začetku 20. Stoletja.

Kako se je industrializacija razširila po svetu

1. Navede, kaj je industrijska revolucija. - 2
2. Opiše širjenje industrije po Evropi. - 3
3. Primerja širjenje industrije po celinah. – 4
4. Razčleni vzroke za vzpon Nemčije in ZDA med industrijske velesile. – 5

Kako se je industrijska revolucija spremenila življenje ljudi

1. Navede, kaj je urbanizacija. - 2
2. Opiše prva industrijska mesta. - 3
3. Primerja življenje in bivališča buržoazije, proletariata in srednjega sloja meščanstva. – 4
4. Razčleni vzroke za preseljevanje evropskih kmetov v 19. stoletju in posledice preseljevanja . – 5

Kako je imperializem spremenil podobo sveta

1. Navede, kaj je imperializem. - 2
2. Opiše kolonizacijo Afrike. - 3
3. Primerja negativne in pozitivne posledice kolonializma. – 4
4. Razčleni, kako je Balkan postal »sod smodnika«. – 5

Kdaj se je industrijska revolucija pojavila na Slovenskem

1. Navede, katera gospodarska panoga je bila v 19. stoletju še vedno prevladujoča na Slovenskem. - 2
2. Opiše industrijske obrate na Slovenskem v 19. stoletju. - 3
3. Primerja položaj posameznih družbenih slojev na Slovenskem po industrializaciji v 19. stoletju. – 4
4. Razčleni potek industrializacije na Slovenskem. – 5

Kdaj je industrijski razvoj vplival na slovenske dežele

1. Navede tovarne, ki so jih zgradili na Slovenskem v drugi polovici 19. stoletja. - 2
2. Opiše izseljevanje Slovencev v tujino- 3
3. Razčleni vzroke in posledice propadanja slovenskih kmetov. – 4
4. Razčleni vlogo tujega in domačega kapitala, železnice in tržaškega pristanišča za razvoj industrije in trgovine. – 5

Prve kapitalistične velesile

1. Navede kolonialne sile, ki so si do konca 19. stoletja razdelile svet. - 2
2. Opiše britansko kolonizacijo sveta. - 3
3. Primerja kolonialne posesti v 16. In 19. stoletju. – 4
4. Razčleni vzpon ZDA in Japonske med velesile. – 5

Izumi, ki so spremenili življenje ljudi

1. Navede izume v prometu in komunikacijah. - 2
2. Opiše izume v zdravstvu. - 3
3. Primerja prepričanje razsvetljencev in Sigmunda Freuda o vplivu razuma na vedenje in razmišljanje. – 4
4. Razčleni razvoj naravoslovnih znanosti. – 5

Življenje v 19. stoletju

1. Navede, kaj je urbanizacija. - 3
2. Opiše izume v zdravstvu. - 3
3. Primerja življenje otrok iz bogatih in revnih družin. – 4
4. Razčleni življenje srednjega sloja. – 5

Kako je potekal boj za pravice delavcev in žensk

1. Navede, kaj so sindikati. - 3
2. Opiše izkoriščanje delavcev s strani kapitalistov. - 3
3. Primerja pojma socializem in komunizem. – 4
4. Razčleni položaj žensk v mestih in njihov boj za pravice. – 5

Kultura in umetnost v 19. stoletju

1. Navede štiri umetnostne smeri v 19. stoletju. - 2
2. Opiše uspehe slovenske kulture na prelomu stoletja. - 3
3. Primerja štiri umetnostne smeri 19. Stoletja. – 4
4. Razčleni pojav množične kulture. – 5